RECEIVED

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК XLIX. Ч. 254. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 3. листопаду 1941. No. 254. Jersey City, N. J., Monday, November 3, 1941. Vol. XLIX

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Равшнінґ Про Гітлєра й Росію

Д-р Герман Равшнінґ, бувший нацїст, а тепер один з найзавзятіших ворогів Гітлера і націзму, пише, що Гітлер мусить цілковито розбити Росію, щоб осягнути свою ціль. Покищо, пише Равшнінґ, не видно, щоб його ціль сповнялась, бо як довго Росія ставить будь який опір, та як довго держиться Сталін і його режім, то це не означає Гітлерової перемоги, а означає його поразку. Гітлер, каже Равшнінґ, прямує до цього, щоб розбити цілковито російську центральну систему, щоб можна потім створити на місце тої системи нову політичну будівлю. Наразі іде йому про знищення Росії, каже Равшнінґ. З Анґлією він міг би тимчасово погодитись, бо зо знищенням і розбиттям британської імперії Гітлер може підождати, твердить Равшнінґ.

НЕ ДОБАЧУЄ СМУТКУ!

„Фелькішер Беобахтер", націстівський офіційний орган, розписується широко про „невимовну радість та щасливість з причини повороту України та її народу під німецьке панування" та „усунення жидів з України, головно з Києва". Замітне те, що часопис нічого не пише про те, що націстівська влада викидає жидів десятками тисяч з Німеччини і перевозить їх на Україну, щоб там гинули разом з голодуючим українським населенням. Націстівський орган не згадує теж нічого про насильне прилучування українських земель до польського Ґенерального Ґубернаторства, чи до румунських адміністраційних округів. Уже те одно мусить там цілком певно заставляти українських людей сумувати, коли застановляються, що то буде далі з Україною.

Повно Безробітних і Потребуючих

Український Допомоговий Комітет у Львові є завалений проханнями соток інтеліґентів та тисячів робітників і ремісників, що благають праці й допомоги.

Яких „Вісток" Найбільше?

В українській пресі, що виходить на Західній Україні, є кожного дня повно запитів п. н. „Подайте вістку". Це питають українські родини за своїми найдорожчими, бо не знають, де вони і що з ними сталось.

НАШІ ВОЯКИ І НАШЕ РІЗДВО

"Ukrainian Affairs Bulletin of Connecticut" подає в числі 30 жовтня, що булоб добре, щоб американські вояки українського походження, що є в американській армії, могли дістати відпустку на українське Різдво й бути в цей час разом зо своїми рідними. Бюлетен нагадує, що американські жиди поробили заходи, щоб вояки жидівського походження могли діставати відпустки на жидівські свята, та що ті заходи увінчались успіхом. Так чому не зробити те саме й американській молоді українського походження і не поробити старань, щоб вона була в себе в хаті на Українське Різдво. Бюлетен дораджує, щоб молодь по місцевостях порадилась разом зо своїми парохами в тій справі й спільно вислала своє бажання до свого єпископа, а цей потім передасть це бажання відповідній американській владі до остаточного полагодження.

КОБИ ТІЛЬКИ ЯКНАЙСКОРШЕ ЗАБРАЛИСЬ!

З Будапешту подають, що в комунікаті начальної команди мадярських військ проголошено, що та частина мадярської армії, що „брала участь у відбудові визволеної України" вже вертає домів. Про інші мадярські війська подано, що вони вже аж над Доном.

СТОРПЕДОВАНО КОНТРТОРПЕДОВЕЦЬ „СТЮБЕН ДЖЕЙМС"

Департамент маринарки проголосив, що в ночі з 30. на 31. жовтня вдарила торпеда американський нищівник „Стюбен Джеймс", що брав участь в конвоюванню. Сталось це на Північнім Атлянтику, на захід від Ісляндії. Контрторпедовець затонув. Він належав до типу тих нищівників, що їх Злучені Держави відступили Великій Британії. Поемність цього воєнного корабля виносила 1,190 тон. Залога корабля складалась звичайно з 6 офіцирів і 114 маринарів. Це вже третій зчерги американський воєнний корабель, що зістав торпедований. Першим був контрторпедовець „Ґрір", а другим „Карні".

До Самих Найнижчих Урядів

З того, що ріжна чужинецька преса подає про те, що тепер діється на Західній Україні, можна заключати, що німецька влада перебрала всюди головний провід у свої руки. На всіх визначніших посадах є німці, наставлені Берліном. Українців приймають до найнижчої катеґорії поліційної служби, чи дають їм змогу вчити в школах, або працювати в кооперативах.

І Чортків Має Свою Ґазету

В Чорткові, Західня Україна, почав виходити тижневик „Тризуб" під редакцією маґістра Будника.

З ЛИСТІВ З РІДНОЇ ЗЕМЛІ

„Америка" з 25. жовтня згадує за большевицькі звірства, поповнювані над українським народом у Західній Україні. Подає на підставі одержаних листів. До нашої редакції надсилають теж листи, одержані зо старого краю, в яких рідня повідомляє своїх рідних в Америці про те, що вона витерпіла під большевицькою окупацією.

Розбудовують Власними Силами

Коли говорити про розбудову українського життя на західно-українських землях, що опинились під німецькою окупацією, то можна одно певно твердити: те життя піднімається тільки там, де український нарід виступає зо своєю власною ініціятивою, з власним трудом і власною жертвенністю. Це видно найкраще на „Маслосоюзі", що знову стає на ноги власними силами не тільки у Львові, але й по інших містах. У Львові „Маслосоюз" має мати 30 склепів.

Треба Аж Наклинувати

„Ажанс Радіо" передає німецьку радіову висилку з Мінська, столиці Білорусі, в якій німці заохочують українців, щоб вступали до німецької армії та голосились до поліційної служби в Польщі, бо надійшов „батько справедливости", себто час, коли українці можуть „відплатитись полякам за вікові кривди, завдані ними українському народови".

Дозволяють Принаймні На Допомогові Комітети

Останні державні перевороти в Румунії відбились дуже тяжко на українському життю. Перестала існувати українська преса. Замовкло й всяке орґанізаційне життя. Навіть припинено діяльність Допомогового Комітету, що займався виключно гуманітарними справами. Доперва тепер, як це подає заграничня преса, дозволила румунська влада на отворення Українського Допомогового Комітету.

„Українська Рада Волині"

Про таку доносить польська інформаційна служба на підставі того, що подає російський щоденник „Новое Слово", що виходить в Берліні. Отже в тій російській ґазеті пишеться, що бувший посол до польського сойму Скрипник орґанізує на Волині „Українську Раду Волині", з осідком у Рівнім. В цій Раді малиб бути волинські українці, що були послами до варшавського сойму, а це Власовський, Козубський і Онуфрейчук, та посадники волинських міст, а то: Бубла з Рівного, Ермолаїв з Луцька, Пирогов з Ковля та інші.

Згадані вище джерела ще подають про українські часописи, що зачали виходити на Волині. І так у Рівнім має видавати Скрипник український тижневик „Волинь", а в Кремянці зачав виходити „Кремянецький Вістник", в Костополі „Самостійність", а в Сарнах „Голос Сарненщини".

НІМЦІ ПРО СВОЇ ВТРАТИ

БЕРН. — Німецька ґазета „Дойтше Альґемайне Цайтунґ" знов приносить статтю про великі німецькі втрати в Советах. „Смерть має великі жнива коло Вязми", каже вона. Евакуація наших ранених з того міста є цілковито неможлива. Лікарі працюють в день і в ночи безперестанку. Наші хоробрі вояки день за днем йдуть на операційні столи в шпиталях. Кожну стопу землі на фронті ми окупуємо дуже дорого".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918, by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

ВІД РЕДАКЦІЇ

Сьогоднішне число не має „жіночої сторінки". Заводимо ту нову зміну на те, щоб піти на зустріч тим, що бажалиб мати на тих двох українських сторінках інший, так сказатиб, загальний матеріял. Отже пробуємо заповнити ті дві сторінки такими новинками, які повинні бути для всіх цікавими. Та й це тільки спроба, а доперва практика покаже, чи вона вдатна. Для „жіночої сторінки" будемо призначувати четверту сторону того числа „Свободи", що виходить у вівторок.

ЯПОНЦІ ПРИТИСКАЮТЬ УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ХАРБІНІ

Нема українських часописів в Харбіні.

В Харбіні, столиці Манчуко, не виходить тепер ніодин український часопис. „Манджурський Вістник", якого видавав І. В. Світ, закрили японці ще давніше наслідком доносів москалів. Після того короткий час виходив „Далекий Схід", але внедовзі японська влада припинила й те видавництво.

Життя й праця Української Національної Кольонії.

В Харбіні зорганізовано курси українознавства, які веде відомий український культурник І. Паславський. Він на протязі 10 років був безіменним головою „Просвіти", що існувала в Харбіні більш як 10 літ. Українське життя в Харбіні тепер дуже мляве. А це тому, що провід Української Національної Кольонії знаходиться в руках не вибраних українською публикою, але наставлених японською владою, людей. Першим таким призначеним головою був Ю. Рой. Після нього вдалося ще вибрати головою Ради УНК д-ра Нетребенка, старого українського діяча, а його заступником П. Марчишина, еміґранта з Галичини.

Усунули за про-англійсько-американське становище

На загальних зборах 1939. р. була обрана нова Рада УНК, але вона проіснувала тільки пару днів та скоро була розвязана владою. У своїй офіційній заяві японські чинники заявили, що члени Ради є „англійсько-американського наставлення", та що вони не є прихильниками Німеччини" та її союзників. Збори між іншим зробили протест проти віддання Гітлером Західно-Українських Земель Сталінови, угодою з 23. серпня 1939. р.

Від часу вихубу німецько-большевицької війни.

Від часу вибуху німецько-большевицької війни відносини не покращали. В Харбіні познається тепер українська активність в інших напрямах. Існує українська радіо-передача, яка недавно передала програми в честь Івана Котляревського та українського драматурґга Тобілевича. Як зачалась німецько-совєтська війна то японська преса помістила кілька статтей про Україну, згадуючи за її самостійницькі стремління.

В ШАНГАЮ ВИЗНАНО УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ!

Дня 5. жовтня ц. р. відбулися загальні збори української громади в Шангаю. Громада має свій репрезентативний орган — Український Національний Комітет, що заступає інтереси української громади та є визнаним японською окупаційною владою як рівнож адміністрацією французької концесії та Міжнародного Сетлименту, що є фактично в руках англійців. Комітет видає всім українцям відповідні посвідки й тільки з такими посвідками можна їхати по Китаю, без них не вільно рушитися навіть поза місто.

ДАЛЕКО-СХІДНА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ Й УКРАЇНЦІВ

За останні кілька тижнів французька преса, що виходить в Шангаю та Пекіні, принесла цілий ряд статей про Україну. „Ле Журналь де Пекінг" приніс ряд статей, які описують змагання українського народу до самостійности та беруть в оборону Україну. В одній такій статті „На Україні" автор Ґ. Робен порівнює Україну до Франції та наводить багато спільних рис, які мають Україна та Франція. Він називає Україну „Францією европейського Сходу".

В Шангаю рівнож відбувся доклад французького письменника Рівієра про Україну та її визвольні змагання в минувшині та сучасности.

Просить Допомоги Для Росії, Але Не Радить Брататися

Дуже отверту промову перед мішаною публикою виголосив 21. жовтня в Лондоні посол Вернон Бартлет, який щойно повернув з двомісячного побуту в Росії. Він хоч, з одного боку, просив, щоб Британія негайно і щедро помагала Росії, то, з другого боку, звернув увагу, щоб британці не дурили себе, що, мовляв, Росія і Британія не тільки собі тепер союзники, але й мають однакові ідеали. „На мою думку", казав Бартлет, „Совєтський Союз держить надто багато людей по тюрмах та має надто сувору цензуру". На думку Бартлета, большевики будуть битися до останнього. Такого узброєння, як мають тепер, росіяни не мали ніколи попередньо. Та й бються з запалом. Бартлет думає, що коли Росія програє, то може у війні прийти до такого застою, який вкінці може закінчитися нещасливо для демократій світу. Він радить: 1) Щоб всі британці однаково поділяли жертви для війни, бо це приспішилоб продукцію воєнних матеріялів. 2) Щоб Британія робила наглі наскоки на европейські країни, що в німецьких руках. 3) Щоб Британія не поводилася надто скромно-боязливо супроти Злучених Держав.

УКРАЇНА „АНҐЛІЙСЬКОЮ ІНТРИҐОЮ"

З вибухом німецько-московської війни, московські еміґрантські чинники на Далекому Сході почали доносити на українців до японської влади, називаючи Україну і український рух „англійською інтриґою". Виходить, що тому, що Німеччина є союзником Японії, не зручно їм називати Україну „ німецькою інтриґою" як це вони роблять деінде, а тому знайшли „англійську інтригу", використовуючи це, що відносини між Англією та Японією надзвичайно загострені.